

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Szechenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Némmentlen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 fr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitor egyszeri beigtetésért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasábospetitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglal
ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő, Május 28.

103. szám.

A minta állam.

(T.) Te dicső önérdék, mely a világot kormányozod, mikor némitod az emberiség hazugságait, melyeket saját ámitására feltalált azon hitben élve, hogy szebb ő akkor, ha nem valódi nevének nevezni a gyermeket, ha az emberi önzésnek, hiúságnak, nagyzásnak, szívtelenségnek, másrésztől az ambícióznak, előre türekvésnek, feltűnési viszketegnek, szerepelhetnémségnek sat. egy közös elnevezését találja fel, melynek sok felé osztott burkában helyet talál és elfér egymás mellett az annyi-féle nézet és szenvedély, és amely elnevezést, minden néptüredék elfogad és magáénak vall, levén az: „a hazafiság.”

Tekintetek Franciaországba és megfogjátok látni a hazafiság működését. Nincs ott egyetlen párt, egyetlen ember, ki ne burokból hadonászna és ne csak az elnevezésnek lobogóját lengetné, legyen az köztársasági, monarchista, anarchista vagy akarmi, e nélkül a cím nélkül nem mer sorompóba állni, mert a közvélemény megköveteli a hazugságot. Nincs eszme, mely e nélkül a czégnélkül kelendőségre találna és nincs eszme, mely ezzel a czéggel bolondokra ne találna. Aki köztársaságot akar, hazafiságból akarja, aki monarchiát akar, az is hazafiságból akarja. Aki békét akar, aki revánzsát akar, az mind hazafiságból akarja; és tulajdonképpen mindenki önérdékből akar mindent. Ma a revánzs az hiúság!

Mert hát mindki a saját szempontjából itél és saját érdekének sugallata szerint akarná az ügyeket elintézni, de amit maga magának sem vall be, mert magamagának sem hinné el. Mi, kik ezeket a franciaizálásokat a szemléletből vizsgáljuk és bíráljuk, egyik pártnak a küzdelmére sem mernők ráfogni, hogy hazafiságból történik, mert tisztán az a látszata van, hogy önérdékből történik. Minden

ismert nevű egyéniségre rá lehet mutatni, hogy mi az intenciója, hogy mi cél lobog szemei előtt. Ő maga sem hiszi, hogy az egész világ szívébe lát, s hogy a politikába avatott emberiség jobban ismeri őt, mint ő maga magát.

Hogy Boulanger miért rugdalozik, hazudozik, kapaszkodik, az egész művelt világ tisztában van vele, csak azok nincsenek, a kik legközelebb állnak hozzá és a kikre közvetlen hatása van. Mi nevetjük szélhámoságát és bosszankodunk felette, a francziák lelkesednek. Előttünk Clemenceauk, Isbeletek, Joffrinek, Rochefortok, vagy Napoleonok, párisi grófok sat. egytől egyig saját érdekük zománczában ragyognak, de e ragyogást a hazafiság fénye gyanánt árulja valamennyi.

És a többi állam nem így van? Csak a pártokat vegyük. Elismeri egyik párt a másik hazafiságát? Udvariasságból igen, vagy loyaltásból — de meggyőződésből, őszinte szívvel egyik sem. A pártban magában az egyes apróbb emberek érdekességét, a pártvezérekben a kimagasló egyéni érdek kifejezését látja. És ha megakar róla győződni, vajjon igaz a van-e? Am tanulmányozza a francia pártküldelemeket.

Ez a Franciaország, egy valóságos kísérleti minta állam. Mintha a mi mindenható gondoskodása készítette volna ilyen ezt a politikai kísérleti telepet, ahol a többi államok pártjai hasonmásait színről színtre láthatják. Van ott mindenféle párt, a milyen a földkerekségen csak létezik. Miut egy óriási ruha raktár, melyben mindenki találhat oly öltözetre, mint ha csak reá szabták volna. Am méltóztassanak választani, s építeni a pártoskodások tüneteinek. Van ott kormányváltozás quantum satis, abban is gyönyörködhetik a kinek szája ize szerint való, hanem persze, hasznát nem veheti. Hanem a hazafiságot,

— ha bár nem saját magán is, de tanulmányozhatja: hogy az a kormány-buktatás milyen dicső, s mennyire üdvös.

Hát ilyen fogalom az a hazafiság, melylyel nem lehet tisztába jönni, s a mire ha más egyébb jó tulajdonokra nem hivatkozhatik valaki, nem sokat lehet adni. Becsületesség, férfiaság, szótartás, józan ítélőtehetség és humanitás, ez kell nekem és aki vezéremnek ilyen keres, az nem fog Boulanger, hanem aki frázist, aki jelszót keres, milyen például a „revanche”, — az fog. Ott a mintaállam példának!

Mocsáry Lajos, mint Doda Traján utóda.

A román nemzetiségi párt Mocsáry Lajost egyhangulag a karánsebesi kerület képviselőjévé választotta. Ugy látszik, a karánsebesi és általában a hazai túlzó dacorománok közt sem akadt már ember, a ki hajlandó legyen tovább folytatni Dodák bűnös és veszélyes játékát. Fogtak tehát Mocsáryban egy „magyarkát”, akit beledobtak abba a nagy árokba, mely őket a magyar államiságtól és nemzetétől elválasztja. Mocsáry az ögyógyíthatatlan tévelygésében azt hiszi, hogy át fogja hidalni e nagy árkot, e tátongó nagy űrt. Akkorra önámítás, mint amekkorra önhittség! Nem hidalja át, hanem belevész menthetetlenül, s nem lesz meg az a vigasza sem, hogy használt az ügynek, ha mindjárt áldozatul dobtatta magát. Nem pedig azért, mert az amugy is kielégíthetlen dacoromanizmusnak szarvait még nagyobbakra növeli, — növeli pedig saját nemzetét, a magyar nemzet ellen, hogy akadt „magyar”, a ki ilyen szerepre vállalkozzék, a napjaink történetének minden esetre egyik legsötétebb lapját képezi s meg vagyunk győződve, hogy a nemzetnek, mint a jelenben úgy a jövőben, sem lesz más ítélete ilyen fajta kísérletekre, mint a legkérelmetlenebb kárhözváltás.

Vámháboru Oroszországgal. A félhivatalos Bud. Corr. felemlítve, hogy Németország vámrétorsio rendszabályokat fog életbe léptetni Oroszország ellen, a következőket írja:

„Ha kitűnik, hogy Oroszországnak Ausztriából, vagy Magyarországból eredő árukkal is kedvezőtlenebbül bánik a bevitelnél, mint más

országból való árukkal, az osztrák és magyar kormány vámtörvényeink értelmében szintén oly helyzetben van, hogy rendeleti uton megtorlási rendszabályokhoz nyulhat Oroszországgal szemben.

Országgyűlés.

Budapest, május 26.

A képviselőház, mpi ülésében befejezte Irányi indítványának tárgyalását, — nagy többséggel mellőzve az indítványt. Ezt megelőzőleg Irányi czáfolta a javaslata ellen felhozott érveket s kiemelte, hogy kisebb fontosságú kérdésekben is tartatni szoktak szaktanácskozmányok: annál inkább kellene tehát ilyen nagyfontosságú ügyben enquétet tartani. Miután gr. Károlyi Sándor Irányival szemben szavait magyarázta, Baross miniszter szót behatóan, többször nagy hatással és élénk helyeslést provocalva. A vita eredményeként constatálta, hogy a töltéseségi rendszert mindenki jövőben is fenntartani kívánja. Szólt érdekesen a csatornaügyről és a szóba hozott reservoárokról; majd czáfolta gr. Károlyi azon állítását, mintha a Szamoszabályozásra vonatkozó tervek nem hozattak volna nyilvánosságra. Épen az ellenkezője igaz. Zajos tetszést aratott ama kijelentésével is, hogy ha a vízi adminisztrációban minél több ur fog parancsolni, ez az ügyre annál rosszabb lesz. Végül felelt gr. Szapárynak a kotrásokra és partszakadásokra és Rohoncynak több észrevételére. Szapáry Gyula gr. szavait magyarázta és fenntartja, hogy a partszakadásokra nézve a törvény fogyatékos, egyebekben Baross nyilatkozataiban megnyugszik.

Irányi indítványának mellőzése után Hefli interpellált a párisi kiállításban részt venni szándékozó magyar iparosok ügyében, utalva beszédében az ide vonatkozó hírlapi közleményekre. Tisza és Szechenyi miniszterek azonnal feleltek. A kormány nem tanácsolta s nem tanácsolja a magyar iparosoknak, hogy e kiállításban részt vegyenek, sem támogatást részükre nem helyezett kiállításba, bár némelyek ilyenllyel biztatták, de alaptalannal, az iparosokat. A miniszterelnök kiemelte ezen ügynek kényes voltát s utalt bizonyos, előállható kellemetlen eseményekre is, melyek iparosainkra nem teszik tanácsossá a részvételt az 1889 iki párisi kiállításban. Hefli republikája után a ház tudomásul vettek a miniszterek válaszáat.

Csöngötnék és pedig harmadszor! A kalauz, ki nem sejtí, mily kínos hangulatban levő kedélyű utasokat fog most kísérni, kiáltja: Mehet!!!
Utban vagyunk!

Csudálatos, senki sem szól, mindenki gondolkozik!

Miért? . . . Különbem tudom!
Minek kérdezem?!

Tehát hagyjunk mindenkit gondolkozni, úgy sem tehet egyebet; hiszen nagyon, — nagyon hosszú ez az éjszaka!

Május hó 19-én reggel 8 óra 50 perczkor kimerülten megérkezünk külön vonaton Nagy Körösrre, ahol bennünket a város előkellőse és a gazd. egyesület tagjai fogadtak. Előbb szállásunkra vezetettünk; onnan elindultunk a kiállítás ünnepélyes megnyitására, melyet gr. Károlyi Sándor nyitott meg, átadván a közönségnek azon kulcsot, melynek segítségével mindazok, kik jelenleg N. Körösön tartózkodnak, megtekinthetik és tanulmányozhatják a magyar mezőgazdák buzgótságát és előrehaladását. A kiállítás alkátrészei voltak: a ló és szarvasmarha, juhok, sertések, baromfi, gazdasági gépek és eszközök, állati és növényi termények, szőlőszet és borászati kiállítás.

Másnap délelőtt újból a kiállítást tekintettük meg Békessy László és Walter Lajos tanár urak vezetésével. A délután kellemes szórakozással telt el. Három óraker lóverseny volt. Este táncmulatsággal egybekötött bankett volt, melyben a jó kedvnek és a táncnak se vége, se hossza nem akart lenni. Csak reggel oszlott szét a társaság. Le sem feküdtünk, mert hozzá kellett fogni a pakoláshoz, s már 10 óraker Kecskemét felé vettük utunkat.

Ott a város intelligentiájával a gazd. egyesület tagjaival 80 kocsin, körülbelül 200 személylyel megindult a menet a Miklós-féle phyloxera mententes szállótelep megtekintésére.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Mikor én még tolmács voltam.

Hét éve körülbelül, hogy csekélységem, mint „a magyar nyelv hítes tolmácsa a berlini törvényszéknél” a hivatalbeli egyéniségek lajstromába került Magasztos érzéssel töltött el az a tudat, hogy már most hivatalbeli vagyok és igazi kéjérzet töltött el, mikor nevetem és különpecsétemet először bigyesztettem egy hozzám lefordítás végett beküldött akta alá.

Vagy két héttel ezen fontos esemény után Moabitba idéztek. A kézbesítésben ki volt írva, hogy tolmácsként fogok szerepelni egy elfogott földi bűnügyében, a ki azzal van vádatva, hogy nem tudott különbséget az enyém és a tied közt.

Noha fájdalommal töltött el az a gondolat, hogy Magyarország is küldött képviselőt a berlini „hosszu ujjak” czéchébe, mégis ujjongtam: mert első nyilvános hivatalos funkcióim volt ez.

Amint helyot foglalok a korláton belül, a bírótól balra és a vádlottat bevezették, azon nál erőt vett rajtam a gonosz sejtetem. A vádlott egész habitusa, külseje, de különösen az a rettenetes nagyságu kerek kalap, melyet kezében tartott, arra mutattak hogy a drótos-tótok tisztelretemlő czéhéhez tartozik.

Pedig én egy árva szót sem tudok abból a nyelvből, a melyen Rovnyében és Trencsén-megye egyéb helységeiben hirdetik a drótozás evangéliumát!

Biró (németül hozzám): Kérdezze a vádlottól, mi a neve, vallása, foglalkozása?

En (magyarul a vádlotthoz): Hogy hívják? hol született? mi a vallása?

Vádlott (tótul): Ne rozumí.

Biró (lekütelező mosolylyal hozzám): Milyen szép nyelv az a magyar nyelv!

En (a vádlotthoz magyarul): Jankó, azt kérdeztem tőled, mi a neved, vallásod?

Vádlott (rendíthetlen flegmával, tótul): Ne rozumí!

Biró (mint előbb) S milyen kifejezésteljes nyelv! Két szóval felel meg egész sor kérdésre.

En (németül): Bocsánat, bíró ur, bármilyen hízelgő is reám nézve hazám nyelvénem ezen dicsőrete, nem fogadhatom el. A vádlott nem beszél magyarul, nem is tud magyarul.

Biró (csodálkozva): Mit mond ön?

En: Azt, hogy a vádlott „tót” nemzetiségű, a mi németben a „slovak” kifejezésnek felel meg.

Biró (élesen): Ön tréfál! Jól tudom, hogy a slovakok — szlávok. Pedig a vádlott, mint papírjai mutatják, Magyarországnak született és nevelkedett. Honnan vennie magát ott slovak?

En: Bocsánatot, bíró ur, van Magyar-honban tót, rusnyák, örmény, bolgár, oláh.

Biró (gunyosan): Hát magyar akad-e ott?

En: (lesujtva): Akad némely vidéken.

Biró: S milyen vidék volt az, a hol ön megtanult magyarul?

... Csak most derült agyamban világosság. Ez a bíró azt hiszi, hogy én nem tudok magyarul. Stiripitza Jankóról föl sem tetelezi, hogy ő volna a hibás. Itt nem segít más, mint ha etnografiai előadást tartok Magyarországról. De már az első szónál félbeszakított az elnök ezzel a szarkasztikus megjegyzéssel:

— Elég tolmács ur! Majd fölirok az osztrák-magyar nagykövetséghez, hogy designáljanak olyan magyar tolmácsot, a ki tudjon is a magyarországi nyelveken.

— No csak azt lesd! — gondolám magamban. — Olyan embert, a ki mind a magyarországi nyelveket beszéli, én még nem láttam. De te sem látsz.

Isten veletek rövid, de mégis oly hosszú időre!!!

... A sors nagy meglepődést tartott fűnn számomra: Az osztrák-magyar nagykö-

vetségől az a jelentés jött vissza, hogy miután az egyetlen magyarul értő fogalmazó szabadságon van, a nagykövet ur pedig el nem jöhet személyesen, hát tessék csak másrészt segíteni a bajon. Egyébiránt kijelentik a magyar nyelv hítes tolmácsának igazolására, hogy a slovak és a magyar nyelv egészen elütő valami.

A bíró, mikor két héttel később magához kéretett és sértő kétélyei miatt bocsánatot kért tőlem, nem folythatta el a csodálkozó megjegyzést:

— Mégis furcsa egy ország az a Magyarország!

Tábori Róbert.

A depr. gazdaszok kirándulása.

Kling. — Kling. — Kling. . .

Tessék kérem beszállni! Második csöngötnék! Így szólalt meg a kapus megszokott harsány hangján!

Csak ezután kezdődtek a készülődések a beszállásra! Mennyi redős arcot lehetett látni, mennyi sohaj lebbent el a 35 fiatal ember ajkáról, azon tudatban, hogy most habár rövid, de mégis hosszú időre el kell hagyni Debreczent!

Dehogy azon sopánkodtak, hogy a várost el kell hagyni; hanem azon gondolat háborgatta a kedélyeket, hogy mennyi boldog órát töltöttünk volna Debreczen szép és kellemes leányai körében a pünkösdi ünnepek alatt. Borzasztó még gondolatnak is az, hogy ezen nagy ünnepnapon, nem a mi kedves debreczeni leányaink fognak reánk mosolyogni, hanem ismeretlenek, idegenek.

Egy vigasszunk van mégis. Isten úgy rendelte el, hogy nap-nap után muljon; el fognak a mi utazási napjaink is mulni, és megint kezét szoríthatunk veletek szeretetre méltó hölgyeim.

Isten veletek rövid, de mégis oly hosszú időre!!!

Dr. Schlauch Lőrincz püspök Debreczenben.

Ritka örömpajzai vannak a debreczeni r. kath. híveknek. Az ünnepi hangulatot a vallásosság melegsége, a hitbűség és a főpásztor iránti hódoló tisztelet emelik. Dr. Schlauch Lőrincz Nagyvárad kitünő püspöke a bérmlás szentsége kiosztása végett érkezett Debreczenbe. Fogadtatása szombaton délután impozáns volt, méltó nagyságához és hírnevéhez. A pályaudvarban rang és vallásfelekezeti különbség nélkül üdvözölte őt Debreczen városi közönsége, mely a zászlókkal, lombfűzékkel, a város és megye címerével földiszitett perrent, — s az indóházban városi felől részét, messze be a Kis-Várad utczán, sűrű tömegekben lepte el. Ugyiszolván a város összes eremje gyűlt össze a fogadtatásra. Városi és megyei hatóság, törvényes, járásbíró, pénzügyigazgatóság, posta és adóhivatal, szóval az összes állami hivatalok testületileg jelentek meg. Teljes számmal voltak jelen a r. kath. egyh. bizottság tagjai. A vonatnál várta a főpásztort Dr. Novák Antal szatmári nagy prépost is. A mint a püspök ő excellentiája magas, tiszteltre méltó alakját a közönség egy I. osztályú kocsiában észrevette, fölhangzott a harsány éljen. A peronra lépett után Simonffy Imre királyi tanácsos polgármester a városi hatóság nevében mondott üdvözlő beszédet püspök ur ő nagyméltóságához, kit mint ékesen szóló főpapot, nagynevű tudóst, lelkes hazafiát, biztositó, hogy ezen itteni első látogatása alkalmával a város összes lakosságának őszinte tiszteletére bizalmára, szeretetére számíthat. Az üdvözlő beszédre a püspök röviden, de ékesszólón s több ízben eljénestől megszokottvá válaszolt. Hivatalos kötelességét teljesíteni jött ugymond a városba; de ez által is a vallást és egyházat együtt szolgálja; s ezt annál inkább fokozottabb kedvvel és bizalommal teszi, mert tudja, hogy e városban a haza- és vallásiránti szeretet ősi erény, melyet itt nagybecsű ereklyeként őriznek. Igazi magyar városba jött s innen meríti reményét, hogy működése sikeres és áldásos lesz. Itt időzését élete legkedvesebb pillanatai közé fogja számítani. A kath. egyházi bizottság részéről Nemes Kálmán tekintélyes ügyvéd, a bizottságnak 26 év óta tevékeny jegyzője az ő keresztény egyház történetéből vett találó hasonlattal bevezetett beszédet intézett a főpásztorhoz, ki megkezdett főpásztori utjában először is a debreczeni r. kath. egyházat szerencsétleni kitüntető magas látogatásával, e várost, — ugymond a hol a különböző felekezetek között a legszébb béke és a testvéries szeretet uralkodik. Hálóját fejezi ki az idejövételért, mely a közönség hitéletére újabb áldást és üdvöt van hivatva árasztani. A főpásztornak hivatásos intézett válasza ép olyan mely a kellemes benyomást gyakorolt a jelenlétükre, mint előbbi beszéde, midőn a város közönségéhez szólott. Ezen válaszában

legkiemelkedőbb s legfigyelemreméltóbb része volt az, melyben óhaját fejezte ki a felekezetek közötti béke további fennmaradására nézve s biztositott bennünket arról, hogy részéről hozzá járul a béke fenntartásához. Miután a jelen voltak közül többeket bemutatnak ő excellentiájának, — ki Br. Bémer, Dr. Steiner Fülöp pápai praelatus, Flora Ferencz és Eder János n. városi kanonokok, Dr. Novák Antal szatmári nagy prépost, Sal Ferencz kir. tanácsos n. városi polgármester, Bunyitai Vincez kiváló egyházi történetirő, Radnay Farkas titkár és Dr. Schweiger Rezső udvari lelkészek kíséretében érkezett; — a vendégek és a közönség egy része kocsiok bevonultak a városba. Püspök ur ő méltósága, a város híres ötös fogatán foglalt helyet; habár saját pompás négyes fogata is ide volt rendelve.

A hosszú kocsisor egyenesen a Szent-Anna utcán lévő r. kath. templomhoz robogott. Itt a templom ajtajában az összes helybeli r. kath. papság élén főt, s ngs. Szakszó Rezső prépost plebános fogadta egyházi diszben a főpásztort, ki a templom előtti kertcskében külön e célra felállított csinos sátorban öltötte fel a teljes főpapi ornatust. E sátornak, valamint a tempomban szintén e kiváló rit. alkalomra felállított püspöki trón összes kárpitos munkái Kállér Ede helybeli jó hírnevű kárpitos ügyességét dícsérik, ki feladatát izléssel s ügyességgel elismerés méltóan oldotta meg. — Átöltözés után ő excellentiája esendes imát mondott s áldást osztott a hívőkre. A templomból léptek egy férfi négyes az „Ecce sacerdos“ t énekelte Maróczy János vezetésével. A templomból szállására a plébániára ment a főpásztor egészen új díszes baldachin alatt, (ez szintén a Kállér Ede munkája), melyet a helybeli r. kath. egyház legtekintélyesebb hívei vittek, mi közben a r. kath. elemi iskolák növendékei sorfalat képeztek az utca két oldalán s 12 fehérbe öltözött kis leány virággal hintette be az utat.

Kévszidő mulva a tisztelgő küldöttségek hosszú sora követte egymást a régi vendégszerető prépost-plébánián lakáson. — A megyei tisztikart gr. Dégenfeld József főispán, és Rásó Gyula alispán, a városi Simonffy Imre kir. tanács. polgármester, az ev. ref. egyház küldöttségét Révész Bálint püspök és Szűcs István főgondnok; az ág. hitv. egyházat Materny Lajos lelkész, a kollégium tanárait Tóth Sámuel akad. igazgató, a helybeli jótékony nőegylet küldöttségét Veresné Szatmári Teréz és özv. Leeb Pálné urnők vezették. Ezen kívül tiszteltek a r. kath. egyházi bizottság (Hanke Leo és Nemes Kálmán) a r. kath. papság, a r. kath. tanítói kar és az iparos ifjak együletének küldöttsége (Huber József elnök vezetésével). Este felő püspök ur ő excellentiája több helyen viszonzta a tisztelgést s látogatást tett Révész Bálint püspöknek, gr. Dégenfeld József főispán, Rásó Gyula alispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternél, Van der Wenzle Ernő tábornoknál és Darvassy Endre kir. tanácsos pénzügy igazgatónál.

Schlauch Lőrincz püspök tegnap osztozta ki a bérmlás szentségát a debreczeni r. kath. hívek közt. A zenés mise, melyben részt vettek Maróczy J. karnagy vezetésével Zivuskáné, Mándokyné, Kubayné urnőkön kívül számosan a zene helybeli kul-

tivalói, pontban 9 órakor vette kezdetét. A püspök fényes és nagyszámu segédlettel mondotta el miséjét, miután alkalmuk volt a debreczeni híveknek hallhatni a nagynevű szónokot, ki ez alkalommal is egyikét mondta ama műremek beszédeinek, melyet a ki hallott nem felejt, míg él. Az alapigét a szentírás ama szavai képezték: „Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak“. A remek beszéd a közönségre mély benyomást keltett. A beszéd után kezdetét vette a bérmlás, melyet, dacára a 600 at meghaladó számnak és az óriási közönségnek, mi miatt többen el is ájultak, a püspök példás odaadással végzett. A díszében, melyet Szakszó Rezső prépost kanonok adott, harminczhatan vettek részt. A toasztok sorát a prépost nyitotta meg éltetve a nagyérdemű főpásztort, utána Schlauch szólt s ismételtlen elragadt eszmedus pohárköszöntőjével, melyben hangsúlyozta, hogy ő csak a rózsát jött szelni, de a ki a talajt elkészítette s a ki munkája közben a tövis szurásainak volt kitéve, a népszerű prépost-plebános egészségére ültetve poharát. Ezután ismét Szakszó Rezső köszöntött azokra, kik a püspök fogadtatásánál közre működtek. Majd Révész Bálint ref. püspök állott fel s szintén kiváló ékesszólással adott kifejezést azon felvilágosult és szívélyes viszonynak, mely a két különböző vallás felekezet főpásztorai és hívei között van. Schlauch püspököt, mint a „magyar állameszme egyik hívét“ éltette. Pohár köszöntőket mondtak még Szűcs István ref. főgondnok Schlauchra, Szakszó Rezső Révész Bálintra, Simonffy polgármester a n. városi püspökre, Schlauch Révész Bálintra, Révész B. a jelenlevő kanonokokra, a városi papokra és a katonaságra, Fekete Sándor főjegyző a r. kath. papságra, mely, ugymond; akkor midőn az a bizonyos „nyakcsiklandozató paragrafus“ létre jött, a híres patens-kibocsátási időben, védelmére kelt a prot. antononiának Ebéd alatt, mely a legjobb hangulat mellett 5 óra után ért véget a katonai zenekar játszott. Ebéd után a püspök a r. kath. iskolák kertjeit, az árvaházat, s egyéb egyházi épületeket tekintett meg s mindenütt kifejezést adott magának megelégedésének. Innen nagyszámu kíséret élén az ötös fogaton a nagyérdemű hajtatót, hová Huber József, az iparos ifjuság együletének elnöke és Tóth László lapszerkesztő hívtak meg az egyet által rendezett népi ünnepélyre. A rövid itt időzése óta is nagyon népszerűvé lett főpap lelkesült óvások tárgya volt s a bőkezű püspök a 30 krajczáros belépti jegyet száz forinttal váltotta meg. A püspök emez adománya által fényesen örökölte meg nevét az egyet évkönyvében. Este szűkebb körű vacsora volt a préposti lakban s az ünneplés a helybeli katonai zenekar esti szerenádjaival ért véget, mely még a főispán, Révész Bálint és a polgármester lakása előtt is felhangzott.

Ma kora délelőtt a püspök ur ő nagyméltósága a r. kath. iskolákat tisztelte meg magas látogatásával.

A leányiskola növendékei virággal gazdagon díszített tanteremben várták a püspököt, ki kegyes volt a neki felajánlott csokrok elfogadni. Megható jelenetet rögtönzött a III. IV. osztályban Sándor Gizella IV. osztálybeli tanuló kedvesen előadott üdvözlő beszéde által; ugyanis csinosan össze, állított versecskék kíséretében kötötte sajátkezűleg az eléje állított rózsá, gyöngyvirág,

ibolya és rezedá (melyeket szintén egyes kis leány jelképezett) tőkről a virágcsokrot és adta át barátjának, hogy azzal a püspököt üdvözölje, ki is az ártatlan kezekkel kötött virágot utazó kocsiába is magával vitte, s nem sokkal a vonat elindulása előtt is a virág illatának élvezése által adott kifejezést tetszésének.

A Theresianum r. kath. árvaházat a tegnap meglátogatta. A r. kath. iskolából a n. városi káptalan itt levő tagjaival, Saal Ferencz n. városi polgármesterrel, ki Szakszó Rezső prépost plebánosnak tanuló társa volt, Novák Antal szatmári kanonokkal s a többi n. városi vendégekkel együtt a főiskolába kocsizott. A híres kollégium nyugoti főbejárataánál a tanárkarok több tagja várta a főrangú vendéget, Tóth Sámuel akad. József István tanítóképző, Tűdős János gimnásiumi igazgatókkal az élükön. Az üdvözlő beszédet a kollégium előtt Tóth Sámuel mondotta, mire a püspök szívélyesen megköszönte a kitüntető fogadtatást s örömet fejezte ki, hogy neki, mint a tudományoknak kora ifjuságától kezdve kedvelőjének, alkalma van megismerkedni ezen országos híri tanítézzel, mely olyan semleges terület — ugymond — a hol a különböző hitnézetek dacára is kezet foghatnak a tudomány, a szellememberei. A tanárok bemutatása után az egybegyűlt tanuló ifjuság lelkes éljenzése között sorba vették a látogatók a kollégium nevezetességeit. Először a hátsó kereszt épületben lévő nagy gyülesterem ajtai nyitak meg a kedves vendégek előtt, kiket kellemesen lepett meg a himnusz felzendülése, melyet a főiskolai kantus énekel el. Mácsay vezetésével. A püspök kalmázi elmondották e terem történetét, melyet a debreczeni alkotmányzó zsinat itteni ülése tett nevezetessé. A főlepcsőházban sokáig is látszólagos megilletődéssel szemlélte Petőfi eredeti nagy gypsz mintázatát, melyet Huszár Adolftól ajándékba kapott a főiskola. Kovács János osz. múzeum-őr kalamazóla mellett meg szemlélte az állat-, ásványtani és népművelés egyre gazdagodó gyűjteményeket, melyek felett elismerésüket fejezték ki a vendégek. Majd néhány diák szobába (coetus) is betekintettek. Legtöbb időt vett igénybe az anyakönyvtár megzemlése, a hol Geresi Kálmán, a kiváló szakképzésű könyvtáros szolgált felvilágosításokkal. A magas vendégek figyelmét számos tárgy magára vonta. Elénk érdeklődéssel szemlélte az olaj festményeket, melyek a főiskola alapítóinak, kegyes jöltezőinek, híres tanárainak arcképeit mutatják. Sokáig nézte a Hatvani István, a „Magyar Faust“ arcképet; nem kerülte ki figyelmét Csokonaynak Ferenczi által faragott karrarai márvány mell szobra, siroszlopának miniatúr utatáza. Kedves emlékümet hozza a látogatók a látogatóknak a néhai diáküztöltő egyet szerveinek megmutatása. A nagybotot Csányi Béni izmos karjai derék módon megforgatták a levegőben. Hanem mily nagy lón a meglepetés, midőn a hatalmas gerundumot püspök ur ő excellentiája is megfogta s félkézszel szinte könnyedén fölemelte a magasba. A jelenlevő tanuló ifjuság zajos éljenzéssel adozott a főpásztor ritka fizikai erejének. A gazdag közel 60000 kötetből álló könyvtárnak még több nevezetességét és különlegességét is megmutatták a főpapak. — Végül a könyvtárral szembe levő oratoriumba vezették a vendégeket, a hol 1849-ben az országgyűlések tartattak, a mely jelenleg restaurálás

Ennél szebb és áldásosabb intézményt Magyarországon alig lehet találni. Ha tekintetbe vesszük, hogy a magyar lakosság legnagyobb részét a mezőgazdák képezik; továbbá, hogy a szesztermelés után a szőlőszet, borászat, a második legfőbb művelési águnk. Ha most elgondoljuk, hogy ép ezen főjövemeli águnkat mily nagy csapás érte a phylloxera pusztítása miatt, vagyunk képesek felfogni, ezen intézmény jótékony hatását. Van ezen a telepen egy ugynevezett kísérleti tér, melynek beosztása abban áll, hogy a különböző szőlőfajokkal tegyenek kísérleteket. Ötven cetasztrális hold térség az európai és 20 cat. hold az amerikai fajok fenntartására és kísérletezésére szolgál. Azok meglátogatása után a telep igazgatója lelkes beszéddel üdvözölt bennünket; fejtegette és magyarázta e telepek, fiatalasága dacára is szemmel látható nagy eredményét; ugy a mi, mint a gazda közönségnek figyelmét a legmelegebben hívta föl erre. A különböző szőlőszeti szerszámokat is bemutatta és megmagyarázta.

Meg kell még emlékeznem, hogy utban ejtettük a Rudolf huszárlaktanyát, melynek felépítése 720 ezer frtba került és mely valóban remekmű a maga nemében.

Meglátogattuk az uszodát, mely szintén nagyon szépen van berendezve. Két részre van osztva. Női és férfi szakaszra.

Megnéztük még a műkertet is. Gyönyörű sétakert, melyben a „Bánk“ bányászának Katona Józsefnek emlékszóbra van felállítva. Ezenkert ugy lehet mondani, valódi áldás a lakosságra nézve.

Este 6 órakor gyülekezés volt a Casinó kert helyiségében, hol bankettet rendeztek 200 személyre.

A banketten jelen voltak Károlyi Sándor gróf, mint a gazd. egyesület elnöke, Eszterházy Miklós gr. Földváry Mihály pestme gyei alispán, Bánfy György, gr. Széchenyi Imre, gr. Benner Gusztáv, a kishéri adomány

igazgatója, Ondody Lajos alelnök, bájos nevelő Ordody Mailath Gizella, urhölgygyel, Horváth Döme, Lestár Péter polgármester stb. stb. Annnyit bátran mondhatok, hogy ily magas társaságot mely ennyire fesztelenül mulasson ritkán lehet együtt látni.

Minden jónak egyszer csak végeinek kell lenni; tehát 10 órakor ennek is vége lett. Mikor is a kecskeméti közönségtől és zenetársulattól, kisérve, a vasuti indóházhoz mentünk, hogy utunkat Szeged felé folytassuk.

Szegedre, az altöld fővárosába 1 óra éjjel után értünk. Mivel sok időnk nem volt, tehát le sem feküdtünk, hanem tgy futtában meglátogattuk a város látható nevezetességeit.

Huszonkettedikén reggel 8 órakor Palavicini Sándor ögróf uradalomba indultunk hol bennünket az egész tisztikar 20 kocsiával fogadott. Ezen birtok 110 ezer hold (4 1200 □ öl) terjedelmű, valóban mintaképe lehet bármely gazdaságnak. Van itt több faiskola, melynek csakis kizárólag az a célja, hogy oly gyümölcsfákat és annyit termesszenek, hogy azokkal a egyes táblákat beszegélyezék. Az egész uradalom telek könyvileg Sövényháza név alatt van bejegyezve és ezen ismeretes. A birtok 3 főúrré oszlik és több majorra. Az egész felett Burger Alajos inspektor ur rendezkezik.

Megérkezvén először is Algyő nevű majorba mentünk. Ott meglátogattuk a birkanyáját, mely francia irányban és pedig Rambouillet tenyésztetik; fenntartván, egy törzsnyájban a tiszta vért.

Inné Sándorfalvára siettünk, mely nagyon messze van, Algyőtől 3 óra járányira. Itt Burger Alajos ur vendégei voltunk, ki kedves családjával igaz. magyar vendégszerettel fogadott, és valódi szegedi hal paprikával várt reánk. Ebéd után a tehenészetet meglátogattuk meg melynek állománya 60 % magyar és 40 % simmentáli fajtaból áll.

Valóban elmondhatjuk, hogy ott valódi eredeti szép jószággal találkoztunk.

Mert nem sajnálva sem társaságot, költiséget, bebizonyították, hogy szakértelemmel, oda lehet hatni ezen jószággal, hogy az nálunk méltán az első rendűek közé sorolható. Este Hantház nevű majorban társas vacsorára gyűltünk össze, melyben az egész tisztikar részt vett. Már vacsora alkalmával kezdődött a jökdév, mert sem lelkesítő köszöntőkben, sem borban hiány nem volt. E két ok pedig elég, hogy a fiatalaság kedélyét feltüzelje.

A délelőtti folyamán a Fark nevű majort meglátogattuk meg, hol szintén az okszerű gazdálkodásról és a tiszték fáradságtalan buzgóságáról győződhettünk meg. Ott a csikó állományt is tanulmányoztuk, mely valóban érdemes erre.

Pusztaszeren is jártunk, hol még most is állanak annak a régi apátságának a romjai, mely állítólag már az Árpádok idejében fenn állott.

Utunkat Levelénybe folytattuk, hol köszönetet mondva, az oly szives vendégfogadtatásért, Hód-Mező-Vásárhelyre vettük utunkat, honnan Sarkadra idősb. Almásy Károly gr. uradalomba értünk, mezőgazdasági ismereteinket és tapasztalatainkat itt is szaporítani óhajtván. Talán felesleges is említenem, hogy itt is 24-én reggel 5 órakor az egész tisztikar fogadott. Ezen birtok 18000 magy. hold (a 1200 □ öl) területű s több majorból áll. Ezen majorokban a szemlélt mindjárt a belépésnél a rendkívüli tisztaság és az épületek rendszeres elhelyezése lepi meg. Kévsz major van Magyarországon, hol csak ehhez hasonlót is lehessen látni. Az egész napot a vetések és a jószágok megzemlézésével töltöttük el. Az ottani vadaskertet, hol nagy mennyiségű őz és fácán tenyésztetik, sem hagyjuk figyelmen kívül. A gazdaságban a főszűl a szemtermelésre van fektetve, azonkívül a szarvasmarha tenyészetre, mely országihű Roppant gond fordítatik rá. Reggel

80 négyes ökröfogat vonult el előttünk, hol csodámi lehetett a 320 ökr egyöntetűségét és hasonlóságát. Meglátszott rajta, hogy egy vérből származnak. Az egész állatszemléletet maga állítja ki a gazdaság. Van e célból 160 drb. tehén és 5 bika. Említésre méltó adat az is, hogy abban a rendkívüli szerencsés helyzetben vannak, hogy a bika borjuk közül 30% válik be és az üszök 6% 8% kivételével, mind alkalmas a tenyésztésre.

Van még 200 drbból álló tinó állomány; ebből minden évben a kimustrálandó ökröket helyettesítik.

Sertés tenyésztést is üznek és pedig meglátogattuk méltó eredményre. Van 600 drb kislejű mangelica keresztelésű. Az ideai szaporulat 2500 drb. malacz. A mustrálás a legzigorubbán hajtatik végre.

Délután szívélyes bucsut és köszönetet mondva vonatra ültünk, hogy végre Debreczenbe visszaérkezzünk.

Végre már messziről látjuk a várost kettős tornyával. Mily lázas türelmetlenség vett erőt mindnyájunkon.

Mily édes a visszatérés! De annál keserűbb lesz majd két hónap mulva az elválás, pályánk végeztével. Örömmel várjuk a végbizonyítványt... De nincsen öröm keserű rúség nélkül. Ugy ennek is meg van!

Debreczent elhagyni!

De azon kellemes gondolatla távozzunk innét, hogy emlékünek legalább egy darab időre vissza fog maradni kedves ismerőseink körében. Vajha annyira megöriznek azt, mint mi! Ugy édes tudattal kiálthatjuk vissza:

„Isten veled, te szép város!“

Isten veletek!

Meitner Gyula
III. éves gazdász.

alatt van.
s a főpap,
csuzzott el

Dr.
vonattal
napig va
érzett sze
jeleit. Tá
érzelmei
A vonath
szó Rezső,
Rásó Gyu
Kálmán, E
szombaton
István fő
szép szá
előtt a ké
tett, a m
A püspök
kivéve N
Schweizer
Rezső és
vonat eli
közönség
méltó fin
a legkedv

nagyerdő
vára. Az
nagyerdő
de legelő
néhány l
nál egyé
nem kin
azok ha
csak az
belépti j
nem vo
gokról n
hogy a
el a mul
nek hasá
reclanjá
hogy a
önagyem
együtt, s
cél irán

vényzzék
egyik t
Berethen
Szalay E
földbirtó
beli kir.
a kérdés
debrecze
„tragikó
kérdésre
igazi tel
közönség
miért ne
Hivatalo
a nyilat
gok sem
már azt
ják az
még is
gyon is
felülte
lődjene
gyöngé
tőfi tár
Hírle
tákról s
szik n
desre. M
lelkösi
tett, ho
tagja l
fogadta
tat arr
lenség
az elnö
felolva
sem já
„Ily k
Hírlep
egyszer
dulás
élenks
tása k
helyez
híre e
és jó
lásoka
nap az
hivta
jelenté
tént
Szana
tudatt
Kassá
első l
titkár
igy á
tervé
mak
vidéki
ságra.
a mat
stb. h
nélküi
az „é
társas
felolv

alatt van. A látogatás 3/4 11 órakor ért véget s a főpap, kíséretével együtt szívélyesen bucsuzott el a tanári karoktól.

Dr. Schlauch Lőrincz már a ma déli vonattal elutazott városunkból, hol másfél napig volt alkalma tapasztalni az iránta érzett szeretetnek és tisztelőnek különböző jeleit. Távozása ep oly meleg és szívélies érzelmek között történt meg, mint ideérkezése. A vonathoz kikísérték: Révész Bálint, Szakszó Rezső, gr. Dégenfeld József, Simonffy Imre, Rásó Gyula, Tóth Sámuel, Laky Lajos, Nemes Kálmán, Boczkó Sámuel, Ferenczy Elek stb. ki szombaton Ladányig eléje ment s ott Nábráczky István főszolgabíró társával, az ottani intelligenciával együtt üdvözölte a főpásztort; ezenkívül szép számú urri közönség. A vonat elindulása előtt a két püspök leginkább egymással beszélgetett, a mi felemelő hatást tett a jelenlétükre. A püspökkel az összes vendégek elutaztak, kivéve Novák és Eder kanonokokat és Dr. Schweizer udvari papot. A főpásztor Szakszó Rezső és Darvassy Endre is elkísérték. A vonat elinduláskor élénken megéljenkedte a közönség a távozó főpásztort, ki szeretetre méltó finomsága és magas műveltsége folytán a legkedvesebb emlékeket hagyta maga után.

Napi hírek.

— **Népiünnepet** tartott tegnap délelőtt a nagyerdőn az iparos ifjuság saját czéljai javára. Az idő kedvezett s sokan mentek ki a nagyerdőre, hogy a népiünnepen résztvegyenek, de legtöbben csalódottan tértek haza, mert néhány bor, sör, szivar és játékarúló sátoránál egyébként látványos a 30 kr. belépti díjért nem kínálkozott. A hangversenyt is csak azok hallgathatták és a táncszínelőadás is csak azok vehettek részt, a kiknek ide külön belépti jegyük volt. Nekünk sajnálatunkra nem volt s a bizonytalan élvezetes mulatságokról nem referálhatunk. Azt kell hinnünk, hogy a rendezőség nem szándékosan követte el a mulasztást azon hirtelenséggel, melynek hasábjait ugyancsak bőven igénybe vette reklamjaival. Erdekesség megemlíteni érdemel, hogy a népiünnepet Schlauch püspök ur öngyméltósága is meglátogatta kíséretével együtt, s a 30 kros belépti jegyet a jótékony czél iránti tekintetből 100 frral váltotta meg.

— **Komlóssy Dezső** debreczeni kir. törvényszéki bíró, a debreczeni társadalmi élet egyik tevékeny szereplője az abaujmegyei Berethen ma egy hete esküdtött örök hűséget Szalay Erzsike kisasszonynak Szalay Antal földbirtokos leánynak s Szalay József helybeli kir. alügyész nővérének.

— **Miért maradtak el a Petőfi-tűk?** Ezt a kérdést még mindig gyakran fölvetik a debreczeni társaságok, most is, egy héttel a „tragikomikus, csunya” felülvizsgálás után. De a kérdésre még eddig semminemű határozott és igazi feleletet nem hallottunk; s a kíváncsi közönségnek mi magunk sem mondhattuk meg, miért nem jöttek el a budapesti Petőfi-tűk. Hivatalos helyen mindekkoráig tartózkodnak a nyilatkozattal; pár napig a fővárosi újságok sem vettek tudomást az esetről, úgy hogy már azt kezdtük hinni, hogy a honi tagok azok az egész dolgot. Két nap óta azonban még is csak megemlékeznek róla, sőt már nagyon is bőven, s igen alkalmatosnak tartják a felülvizsgálást, hogy tárczacikkben élvezőldjének, mulassanak rajta; nem mulasztván a gyöngébbben vagy erősebben megcsipkedni a Petőfi-tűtársaságot az elmaradásért. A „Pesti Hírlap” is tárczázik rólunk, meg a Petőfi-tűk tárczázásában az aláírt „Petőfi-tű” igyekszik megfelelni az annyiszor fölvetett kérdésre. Miután ugyanis minden elmaradt vendég lelkősmeretének fölzavarásával figyelmeztetett, hogy Debreczen, a társaság egyik alapító tagja 1882-ben minden várakozást felülmutató fogadtatásban részesítette a társaságot, rámutat arra a nagy foku indulenzia, kedveltségére, mely az utóbbi években épen Jókai, az elnök példájára, ki még az otthon tartott felolvasó ülésekre, sőt az évenkénti közgyűlésekre sem jár el, elharapódzott a tagok között.

„Ily körülmények közt — folytatja a Pesti Hírlap — eleve kockázatos dolog volt még egyszer megpróbálni, hogy egy vidéki kirándulás létrejöjjön. De a titkár ez idén szokatlan élnéliséggel sürgött forgott a terv megvalósítása körül; mert Jókai az elnök, kitalálása helyezett, hogy megy a Petőfi-tűkkel is. E hirre egymásután jelentkeztek a felolvasók és jó Szana Tamás vigan folytatta a tárgyalásokat Nagyváradra és Debreczenre. Egy nap aztán a titkár a saját utján érkekezletre hívta össze a tagokat. Az érkekezletre megjelentek hárman (a többiek tudták, mert történt az érkekezlet összehívása) s ezekkel Szana Tamás szívenkezdve, remegő hangon tudatta, hogy Jókai a pünkösdi ünnepeket Kassán, választói körében tölti, (a politika az első!) s így nem tarthat a kirándulással. A titkár szerényen, kishittel hozzátette, hogy így állván a dolog, legjobb lesz a kirándulást tervével felhagyni. Ez ellen felszólt a hármas egyike, kiemelve, — hogy a két vidéki város most már számít a Petőfi-tű társaságra, hogy a sajtóban már közölve volt vége a matiné programja, a leránduló névsora stb. hogy tehát most már nem lehet blamázs nélkül megretíráni. Ez józan beszéd volt s az „érkekezlet” elhatározta, hogy a Petőfi-tű társaság Jókai nélkül is meg fogja tartani felolvasását Nagyváradon és Debreczenben.

A program gazdag és változatos volt, Baróti Lajos, Endrődi, Tolnai, Zichy Géza, Vértési stb. lettek volna a felolvasók. Ily jeles írók Jókai nélkül is vonzanak. — Kell, hogy ez a kirándulás sikerüljön! — És Szana Tamás re bene gesta vigan gömbölyödött baba és írta meg Barossnak a névsort, kiknek nevére állítasson ki „önkezelési jegyeket.” A két felülvizsgáló városból is csupa jó hír érkezett: Rád Ödön nagy estélyt ad a társaság tisztelőire, Zichy Géza Tetétlenre viszi ki a tagokat és így tovább. Szegény Szana az utolsó napokban ragyogó arecczal fogdosta a petőfi-tűt, hogy jöjjenek, mert kitűnően fogunk mulatni. A többi tudjuk. Arra a hirre, hogy Jókai nem megy a társasággal, mindenki visszavonult, Komócsy és Ábrányi Emil, e két verset szavalni bármikor kész költő kivételével. Hát bizony ez csunya s még inkább nevetséges história. Annnyira az, hogy hirszerint többen le fognak mondani a „petőfi-tű” czimról, a mi hihetőség a társaság végfeloszlását vonná maga után. Ezért pedig kár volna. Epen azon napon, melyen a fenti soroknak lapunkban meg kellett volna jelenni, hozták a fővárosi újságok Szana Tamásnak, a Petőfi-tű társaság titkárnak mentegő nyilatkozatát, melyet azonban úgy látszik elfelejtett a debreczeni lapokban, az egészen felülvizsgálás Debreczen lapjaiban is közzétenni, mintha a debreczeni közönség sehogyse volna ezen ügynél érdekelve. A nyilatkozat egyébiránt így szól: „A Petőfi-tű társaság debreczeni jótékonyozó felolvasó-ülésének elmaradása éleshangú megítélésre szolgáltatott alkalmat a fővárosi és vidéki lapok lapjain. — Nem akarom kétségbevonni Debreczen város neheztelésének jogosultságát, sőt mélyen érzem a felelősséget, a mely az irodalom részéről a nagy közönségnek tett ígéretek megszegésével jár; de mint a Petőfi-tű társaság titkára, egyúttal kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy ez esetben a vád és neheztelés méltatlanul éri a társaságunkat. — A Petőfi-tű társaság április havi ülésében határozta el a vidéki felolvasó üléseinek rendezését s ugyanezkor olyan tárgysorozatot állított össze, a melylyel a szellemi és anyagi sikert úgy Nagyváradon, mint Debreczenben biztosíthatni remélte. Ez a program időközben csak Jókai Mór visszalepése következtében szenvedett változást, egészen vége azonban maradt a régi, a mint azt a rendezők a felolvasásra vállalkozott társasági tagokkal előre megbeszélésként a vidéki bizottságoknak tudtul adták. — Hogy ez a tárgysorozat az utolsó pillanatban felére apadt, azért nem érheti vád magát a Petőfi-tű társaságot, hanem érheti — és méltán — ama társasági tagokat, a kik többször ismételt ígéretek ellenére jónak találták itthon maradni s ezáltal a Társaságot, eléggé megdölgődtől olyan helyzetbe sodorja, a melyt igen könnyen hátrányára magyarázhat a dolgok nem ismerése, vagy a rosszakarat. Társaságunk mindent elkövet, hogy a hibát helyre üthesse s reméli, hogy már a közel jövőben vissza-hódítja bizalmát és becsülését ama lelkes városnak, a mely mindenkor kiváló érdeklődést mutatott a magyar irodalom iránt s a Petőfi-tű társasággal szemben is nem egy ízben adta jelét megismerésének, rokonszenvének.” (Ha e nyilatkozat utolsó része virágos stylusban azt akarja jelenteni, hogy „a Petőfi-tű társaság már a közel jövőben” újra szerencsétlenül akarja Debreczen városát egy új felolvasó ülése iránt, hát akkor előre mondhatjuk, hogy nagyon jó lesz ezt az ígérést abba hagyni, mert nem igen remélhető, hogy ezzel „az elkövetett esorbát helyreüthessék”, mint a titkár ur reméli s az sem igen várható, hogy önzéretes tagja a Petőfi-tű társaságnak még egyszer vállalkozzék résztvenni ily kirándulásban, a hol nincs semmi biztosítéka arra, hogy a megjelenőknek nem kelle pirulniok a távolmaradók miatt?)

— **Dalestély.** Városi dalárdánk csütörtöki, a Dobos pavilonban tartandó dalestélyének programja egy igen érdekes ponttal gazdagodott, mely méltán felkelti a nagyközönség érdeklődését. Ugyanis Jókai Mór „A holt költő szerelmé” czimú remek szavaltati darabját, melyhez a zenét (Melodráma) világhírű zeneszerzőnk Liszt Ferencz írta, Mátyás Lajos ur fogja szavalni, zongorán pedig Steinacker zongoramester ur fogja kísérni. A dalestélyt mint rendezés követi, mely kizár minden feszességet, minden különös toilletet s megszokott házas színezetét, kedélyességét fogja megtartani.

— **A ref. egyház faiskolái.** A helybeli ev. ref. egyház — mint tegnap hallottuk — 1869 óta hat ízben kért helyeket kimutatni a várostól, hogy azokon faiskolákat rendezhessen be. A város aztán valahára a télen jelölt is ki három helyet, a mint ez különben is országos törvényről fogva kötelessége, a Csapó-utcai külvárosra a cigányok körül 1500 □ ölet: az ispotály templom melletti lapon 450 □ ölet és a Hatvanutcai külváros, meg a temető közti kisebb városi földterületet, olyan föltétellel, hogy a tulajdonjog a város marad, s ha szükségét látja, a beruházások árának méltányos megtérítése mellett visszaveheti. Hát még eddig a debr. ev. ref. egyház iskolái mellett faiskolák nem voltak? Kérdezhetik a tanügybarátok. Bizony saját faiskolái nem voltak. A városi tanács amaz íratára, mely az említett földterületeknek közgyűlésileg történt kijelölését tudatja a presbiteriummal, ennek tegnapi közgyűlése tárgyalta s hosszú, élénk vitát kellett. Végre

egy küldöttség bízott meg javaslatot készíteni az egyház érdekeinek megfelelő átvételre és berendezésre nézve. E küldöttség tagjai: Némethy Lajos, Beke Mihály, K. Tóth Kálmán, Sinka Ferencz, Dr. Szikszay Szabó József, Magyar Gábor és Jeney Miklós. — **Temetés.** Szentesy Jánosé szül. Némethy Katalin temetése tegnap délután óriási közönség részvétele mellett történt meg. A gyászszertartást a kis templomban K. Tóth Kálmán lelkipásztor vezegte, egyikét tartván a töle megszokott remek beszédeinek. A fő iskolai énekkar is közreműködött. A bánatos férjnek, az árván maradt gyermekeknek vigaszt kívánunk. Azoknak, kik a temetésen megjelentek, ezúton mond köszönetet a gyászoló család.

— **Békési Rózsa** k. a. a tehetséges drámai színésznő — mint Valentin Lajos igazgató értesít bennünket — szombaton megszünt szünetes tagja lenni. A megválasra az okot állította az szolgálattá, hogy „a kisasszony a neki nem tetsző szerepeket visszaküldöztette s az igazgatóra pressiót akarván gyakorolni, napról-napra felmondással fenyegetőzött; a műsoron folytonosan változásokat s zavarokat idézett elő akadékoskodásaival.” Megnyugtatóan azonban azt is tudatjuk velünk Nyiregyháza, hogy az eltávozott kisasszony helyére, kinek naiv szerepét különben is a szép tehetségű Kaczér Nina k. a. vette át, egy kitűnő erő szerződik; valamint hogy öszre, mikor a tarsulat vizsart, még több új jóhírű művészi erők lesznek szerződtetve.

— **Lövészet eredménye.** 1888. Május 27-én, díjat nyertek: Legjobb mély lövéssel Dr. Bruttmann 1 drb. 2 ftrós tallért. Legtöbb körülvétel Szűcs Károly 1 drb. 1 ftrós tallért.

— **A czepléd-utcai ev. ref. templom** ünnepélyes megnyitását idevát a presbiterium tegnapi közgyűlése jun. 10-ére tűzte ki. A megnyitó isteni tisztelőnek az egyház összes lelkesei közre fognak működni. — Sorrendjét s az alkalmi ünnepélyességek tervezetét, ni helyt a lelkesi kar és az épített bizottság végelegesen megállapítják, közölni fogjuk.

— **Egy nőneveldei tanító lemondása.** Mayer Emma k. a. a helybeli ev. ref. egyház felső leányiskolájának egyik tanítóje lemondott. Lemondását a tegnapi presbiteriumi közgyűlés elfogadta s elhatározta az új pályázat kihirdetését.

— **Esküvő.** Szép esküvő volt tegnap délelőtt. Löffkovic József helybeli ékszerész kedves szép leánya Laura és Dr. Nagel Zsigmond náduvri orvos esküdtek egymásnak örök hűséget. Az ifjú párt Dr. Bárány József hitszónok eskette össze szép beszéd kíséretében. Az esküvőn nagy számú intelligens közönség volt jelen. Délben családi körben gazdag ebéd tartott.

— **Dalmay Károly** temetése tegnap délelőtt 10 órakor történt meg. A gyászszertartásra igen nagy számú közönség jelent meg, köztük a városi intelligencia legnagyobb része. A főiskolai énekkar szépen előadott éneke után Némethy Lajos mondott egy rövid költői hasonlatokban gazdag, szép imát. A koporsó az udvaron volt felállítva. A koporsón a debr. gazdasági egyesület, a debr. vadász tarsulat „szeretettel elnökének”, a debr. ügyvédi kar „tisztelőlete jelöl”, a család „a jó férjnek és apának”, az unokák Irén, Tibor, Elemér és Barna „a jó nagy apának”, Huzly Louiza „tisztelőlete jelöl”, özv. Leeb Pálné „a jó barátnak”, özv. Dobray Józsefné, Kaffka Róza, Ujfalussy Józsefné, Márton Mari, Szőgyény János, Paksy Imre és neje „a jó barátnak”, a Sesztina család „a régi jó barátnak”, Lichtschein Sámuel és neje „tisztelőlete jelöl”, Hajdu Gyula, diszes, legtöbbször nyire eser és myrthus koszorú voltak elhelyezve. Az ima végzetével megindult a menet a czepléd-utcai temető felé, a hol is a most épített családi sírbólta helyezetttek el a boldogultnak hült tetemei.

— **Érettségi vizsgák a kereskedelmi akadémián.** Az írásbeli vizsgák június 7. 8. 9-én tartatnak meg. Az írásbeli tételek a nagy méltóság ker. ministeriumtól már megérkeztek. A szóbeli vizsgák június 18. 19. 20-án tartatnak meg. A rendes vizsgák határnapjai még teljesen megállapítva nincsenek.

— **Tanuló felvételi** Kovács Miklós h.; nánási fűszerüzletében egy jó magaviseletű fiú 12-14 éves felvétetik.

— **Az új konsistorialis ház** építésének ügye el van döntve. Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnapi ülésén határozott ebben. Az ügy előzményei részben ismerősök már olvasóink előtt. Az egyháztanács az építésre 55000 ftrót szavazott; azonban ugyanakkor olyan feltételeket szabott meg, melyeket az épített bizottság által bemutatott eredeti tervezet, mely azt 55000 ftrót keresztül vihetőnek mondotta, figyelmen kívül hagyott. Ilyen föltételek voltak, hogy a hivatalos helyiségek magába foglaló földszintes udvari szárny alatt is pinczék építtessenek, s hogy ennek falai esetleg emeletet is megbírhassanak. Ilyen költségvetéssel s ilyen föltételek mellett lett meghirdetve az építésre a pályázat. De csupán egyetlen ajánlat érkezett be, Fischer Károly építész mérnöktől, a Greger sen társától. Csak hogy 62000 ftrót kért az építésért, melynek tovább halogatása újabb hirdetések által az egyháza nézve föltétlenül káros lévén, az épített bizottság alkudozásba bocsátkozott Fischerrel, ki végre 60000 ftrót hajlandó lett elvállalni az építést. Ezen ajánlat elfogadása a presbiterium hatáskörébe tartozik. Így került az ügy megint az elé. Az épített bizottság pártolólág terjesztette föl az

ajánlatot. Indokolásában kiemelte a bizottság, hogy ezen újabb tervezetbe az egyháztanács által utólag megszabott föltételek alapján számos olyan munka tetetett föl, mely az épület szépsége, szilárdsága, tartossága és értékelkedése szempontjából kívánatos és szükséges: van közöttük olyan munka is, mely eredetileg nem volt a vállalat keretében fölvéve s utólag még is meg kellett volna csináltatnia az egyháznak; ilyenek például: a szobák kifestése; kályhák s azok beállítás, csatornázás. Ezen újonnan fölvetett munkák 7397 forint értéket képviselnek. A vállalkozó továbbá átveszi a templom építésből megmaradt 200000 téglát, 17 ftrjával ezrit. A vállalati árba továbbá be van számítva a tervezet készítése jár 600 ftr is, úgy hogy tényleg 58800 ftrra száll le a vállalati ár. Az épített bizottság reményli, hogy a lakások és a szintén jól értékesíthető pincze helyiségek után 2300 ftr évi haszonbér fog befolyjni, a mi az egyház tőkéjéből az építésre fordított 35000 ftrnak több mint 6 % os kamatát képezi. A költségek többi részét tudvalévőleg a város által a reáliskola építési alapjából kifizetett 25000 ftr felezi. Az épület homlokzatára nézve új terv készül mely az eredetileg bemutatott A., és a később készült B. tervből akként kombináltatik, hogy az a nagytemplom és kollégium styljével összhangzásban legyen. (Sajos, hogy a B. tervezeten lévő középső kupola, mely az épület tekintélyét nagyban emelte, volna, elhagyatik.) Az egyháztanács a kért új ezer forint többletet egyhangulag hozott határozatában megadta, így Fischer Károly ajánlatát elfogadta s az épített bizottságot felhatalmazta az építés keresztül vitelére. A diszes új épület, városunk egyik legszebb helyén, előtte az emlékerterrel, mögötte a fűvészkerttel, a nagytemplom, kollégium és gazdasági iskola közvetlen szomszédságában, a jövő év május 1-re teljesen készen lesz. Az építéshez azonnal hozzáfognak.

— **A Telegdi féle** gőz és kád fürdő kazán tisztítását végezték 2-3 napig zárva leend.

— **Halálozás** Vetéssy Mihály, gyermeke Izabellával, Gábor Ferdinánd neje Domokos Rózával mint szülék; testvérei Gábor Ida, férjezett Körner Gyuláné, Ida leánykájával és Gábor Emma, valamint özvegy Vetéssy Mihályné szül. Németi Zsuzsanna mint anyós, több rokon nevében, is szomorodott szívet tudatják forrón szeretett nőm, a legjobban leányunk, testvérünk, menyünk, sógorunk és rokonunknak néhai Gábor Izabella, **VETÉSSY MIHÁLYNÉ** asszonynak folyó év május hó 28-án, élete 26-ik évében történt gyászolt kimúltát. Feledhetetlen halottunk hült tetemei f. hó 29-én d. u. 5 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint a várad utcai 2122 számú háznál tartandó rövid ima után a czepléd-utcai sírkertben örök nyugalomra tetetni.

— **Gróf Zichy Géza** a napokban levelet intézett Rád Ödön, nagyváradai ügyvédhez, melyben elpanaszolja, hogy mily rutul felültette őt a Petőfi-tű társaság, Zichy csupán azért jött le a fővárosból Tetétlenre, hogy ott népiünnepélyt rendezzen odaérkezendő vendégei tisztelőire, s már valóban igen csinosan fel volt díszítve az egész község. Az érkezés napján a gróf kiküldötte fogatát Sápára, az állomásra a vendégek elé; de mivel azok délután nem jöttek, a kocsisok az hívének, hogy éjfélkor jönnék meg, addig vártak. Persze hiába. — Így járatták meg a Petőfi-tű gróf Zichy Gézát, a kinek alkalmasint szintén element a kedve az affajta mulatságoktól.

— **A Boesckai huszárok parancsnoka meghalt.** A napokban egy vitéz szabadságharcos halt meg Tasnádon. Heley János földbirtokos és nyugalmazott honvéd alezredes, ki a szabadságharc alatt a Boesckay-huszárezred parancsnoka volt s részt vett minden csatában, mely Görgey alatt vívatott. A turai csatában, hol sógorát, Balászy Lajost megölték, majdnem halálra is megsebesült. Itt történt vele az az epizód hogy egy üldöző dsidás tiszt, ki benne egy kori tisztársára ismert, megragadta a mentéjét s így tartva Heleyt, halálos csapásra emelte kardját. Heley hirtelen legombolra mentéjét, a dsidás tiszt kezében hagyta s ő továbbment. A világios fegyverletétel után sokáig bujdosott, míg végre Tasnádon telepedett le. A honvédség szervezésekor alezredessé neveztek ki. Majd nyugalomba vonult. Pár nap előtt megbetegedett és meghalt. — Temetése nagy részvét mellett folyt le. Heley Hell Miksa, híres csillagász családjából származott.

— **Szenzácios öngyilkosság Nyiregyháza.** Szabolcsmegye egyik előkelő családjának fia, Domján György, nagyváradai kataszteri mérnök, csütörtökön délelőtt Nyiregyházaon revolverrel szájába lőtt és rögtön meghalt. Domján szülei Nyiregyházaon laknak s a szerencsétlen ember egyenesen meghalni jött haza a szülei házához, a hol gyermekkorát töltötte. Délelőtt fél tizenegykor érkezett a vonattal Nagyváradról Nyiregyházaóra s egyenesen szülei házához hajtatott. Nyugodtan bement, bevitette máháját. Nővérét, kit egyedül talált a szobában, megölette, megcsókolta, aztán rögtön kiment az udvarra. A tágas udvar egy félreeső sarkába vonult s ott agyonlötöte magát Tettének okát nem tudják, levelet nem hagyott hátra, magaviselete megérkezésakor semmivel sem árulta el elhatározott szándékát. Az öngyilkos nőt és őt gyermeket hagyott hátra.

Felelős szerkesztő és kiadó laptalajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

*) Törzské miatt szombati számunkból kimaradt.

Hirdetés.

Uzso Istvan tulajdonat képező kö-
selyszegi 14 1/2 nyilas tanyaföld, gazda-
sági- és laképületekkel ellátva, 3, 6 vagy
12 évre haszonbérbe kiadó.
Részletesebb feltételek iránt értekez-

betni vagy a tulajdonossal (lakása Piacz-
Sziv utca 2001. sz. a.) vagy alulírott
megbízottal.

Debreczen, 1888. évi május 21-én.

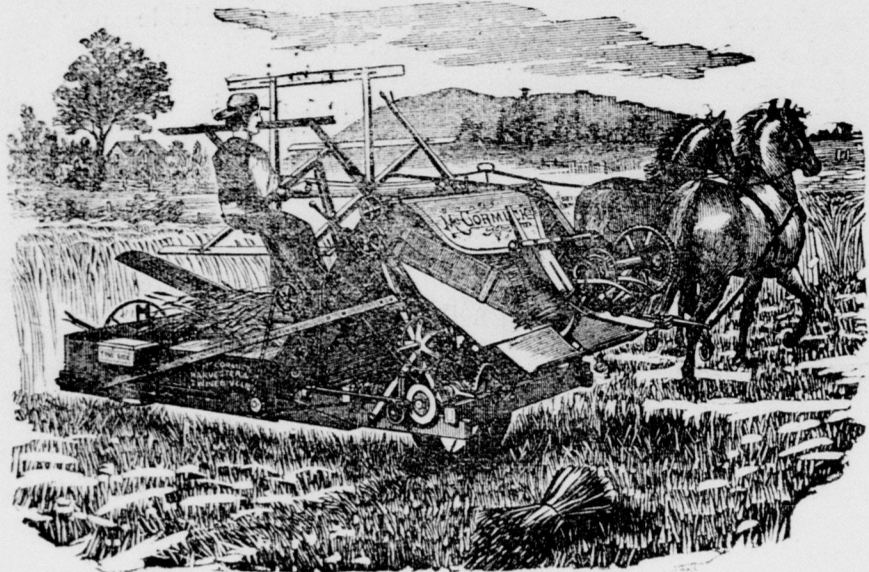
Ember István

ügyvéd

Nagy-Péterfia utca 973. sz.

Me CORMICK ARATÓGÉPEK

Felül nem mult és elősmert
legjobbak.

Eddig le 60321 darabnál
több adatot el.

Aratógépeket acél kevekötő készlettel, vasrámával

„DAISY“

legkönnyebben járó marokrakó aratókat, ajánl ősmert legszilárdabb kivitelben,
azonnali szállításra míg a készlet tart a

Me CORMICK HARVESTING MACHINE C^o

ész-kamerikai Chicagóból

BUDAPESTEN, VÁCZI-KÖRUT 76. SZÁM.

legzet: T. cz. vevőink kényelmére, tartalékrészekből és kötőszinegéből vidéken
raktárakat nyitottunk, így Szolnok, Kis-Várda, B.-Ujfalu, Hajdu-Nádas és
NagyKárolyban.

Köszén-kátrányt

legjobb minőségben
zsindely és deszkatetők
behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá czulapok, melyek a
földbe ásatnak, kerítések s gazdasági
eszközök befestésére, hordókban
à 50 egész 200 kiló súlytartalommal;
továbbá saját gyártmányu COAKSOT
(pirszén) kovácsok és lakatosok részére,
ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

A Konyári

Sóstó Fürdő

május 1-én megnyitattot;

legújabb Dr. Lengyel Béla m. kir.
egyetemi tanár által vegyelmestett:
különösen nagy mennyiségű sókat tartal-
maz, s több mint 50 évi gyakorlati hasz-
nálatból is bizonyos kitiű gyógyhatása,
görvélykór, csusz, köszvény, csontszu, ősz-
szeszugorodott testrészek és bőrbajoknál.
A fürdőorvos massage és villanyt is alkal-
maz. Egészséges berendezett szobák, jó
magyar konyha és pontos kiszolgáló
gondoskodva van. Négy heti ott időzők-
nek 10% árleengedés biztosítottak.

Tisztelettel

FAY SÁNDOR,

fürdő tulajdonos.

Tíz forint napi mellékkereset,

tőke és kockázattal (risico) nélkül sora-
jegyek részletfizetés melletti eladása által
az 1883. XXXI. törvényozikk értelmében.

Ajánlatokat elfogad a
fővárosi váltóhözlet társaság

Adler és társa, Budapest.

Budapest 1885. Nagydísz oklevél.	N.-Palánkán 1887. Aranyérem.	London 1887. Dizsoklevél.
-------------------------------------	---------------------------------	------------------------------

Csik József

és kir. kiz. szab.
portland-cze-
hatlan mész-gyár.

BECSINBAN.

Központi iroda és raktár:
Budapest, V. k., Rudolf-rakpart 8. szám,
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építőszel
vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elő-
járóságok, valamint a n. é. építő közönség beces
figyelmébe saját gyártmányu

**Portland-cement
és vízhatlan meszt,**
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szál-
lítottak.

Árjegyzék s magyarázat kívánatra
készséggel megküldetik.

Köcskemét 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged 1878. Erdem-érem.
--------------------------------	------------------------------	-----------------------------

Triest 1882. Arany érem.

Első magyar

gyapjumasó és bizományi részv. társaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9. szám.

Huszdik forgalmi idényünk beállta alkalmával felkérjük a t. cz.

gyapjutermező- és gyapjukereskedőket

hogy szolgálatainkat minél kiterjedtebb mértékben vegyék igénybe.
Intézetünkben gyárilag mosott gyapjuk, a mindenütt ismert kitiű mosás és ke-
zelés folytán előnyösen vásároltatnak s ezáltal képesítve is vagyunk a legmagasabb
árak előérésére.

Elvállalunk mérsékelt feltételek mellett mindennemű zsrban nyirt, hátan mosott
és timárgyapjut gyárszerű mosás és bizományi eladásra.

Kívánatra ugy hátan mosott, valamint zsrban nyirt és timárgyapjut csak köz-
vetlen eladás végett is elvállalunk bizományba.

A nálunk raktározott és biztosított gyapjukért raktárdíjat vagy biztosítási illeté-
ket nem számítunk; mosás czéljából hozzánk küldendő gyapjukhoz üres zsákokat
kölcsönilleték számítása nélkül adunk és kívánatra előleget mérsékelt kamat mellett
nyújtunk. — A küldeményeket pontosan kérjük czégünkre

Első magyar gyapjumasó és bizományi részvény-társaság

BUDAPESTEN

intézni. Minden gyapju küldemény nálunk szigoruan elkülönítve kezeltek,
s sorrendben gyorsan kerül mosásra. Elszámolás és kész kiegyenlítés pontosan
megküldetik. Felvilágosítások készséggel adnak és programok kívánatra bér-
mentve szivesen küldetnek.

Első magyar gyapjumasó és bizományi részvény-társaság

Visontai Kovach László, elnök.

Felvilágosítással és programmal városi irodánkba is, szolgálunk Neugebauer Gyula
urnál Budapest, VII. Károly-körut 3-szám.

BIKSZÁDI GYÓGYFÜRDŐ.

Évad-megnyitás május 15-én.

Fekvés: Szatmármegye keleti szélén, az „Avas” közepe táján, szelektől védet.
erdei fensíkon, százados tölgyerdők, szőlőtenyészet, regényes kilátás

Közlekedés: Északkeleti vaspályán Técső állomástól 4, Szinerváralja (Szat-
már nagybánya vasut) állomástól 2 órajárásnnyira. Ruganyos
fedett kocsi állanak rendelkezésre. Minden nagyobb állomáson 33 1/3% árleenge-
déssel menetértéjegyek kaphatók.

Gyógyeszközök: 3 konyhasós égvényes ivó-forrás maga nemében páratlan
erdői fensíkon, kádfürdő, havasi-tej, savó, kitiű fűszeres le-
vegő, naponta kétszer zene, kényelemmel butorozott szobák, sétányok stb.

Kórjavaslatok: Gyomor-, bél hurut, emésztés hiány, a légzési szervek hu-
rutja, idült tüdőgyulladás, mellhártya izzadmányok, a májnak
vérbőség okozta duzzanata, epe pangás, váltó-láz, (malare) utáni léptultengés,
alhasi pangások (aranyér,) köszvényes izzadmányok, fodor mirigyek daganata,
görvélykór, vese-bántalmak hury fővény (Harngrics) hólyaghurut, idült huyeső-
hurut, méhnek idült tömülése, hüvely- és méh-hurut.

Fürdőorvos Dr. Hörl Péter; gyógytár a negyedóránnyira fekvő szomszéd
faluban, posta a fürdőben.

Braun Gyula tr. Németország legismertebb tekintélye vizgyógy-tudományokban,
egyebek közt a következőket írja a bikszádi forrásokról, többre beosulvén ezeket
a Gleichenberg- és Emsnél. „Az ismert források sorában a bikszádi viznek csak
egy analója van, t. i. Luhasovitz 1-ső számú forrása 23 szemer szikhalvaggal
és 33 szemer kénzsénasavas szikléggel. Ezen viz tehát épen ugy mint a Luhaso-
vitzé, az erős konyhasós égvényes savanyu vizek eszményképe s azért nevezetesen
a hurut elleni, az anyagcserét és sejtkepzést elősegítő javallatainak teljesítésére
kiváltképen alkalmas. (Orvosi heti lap 1873 dik évfolyam 21. szám.)

Jó konyháról DEMKŐ JÁNOS vendéglős kezkesedik. — Megrendeléseket
szobákra átvesz, s kívánatra fürdőleirást bérmentve küld.

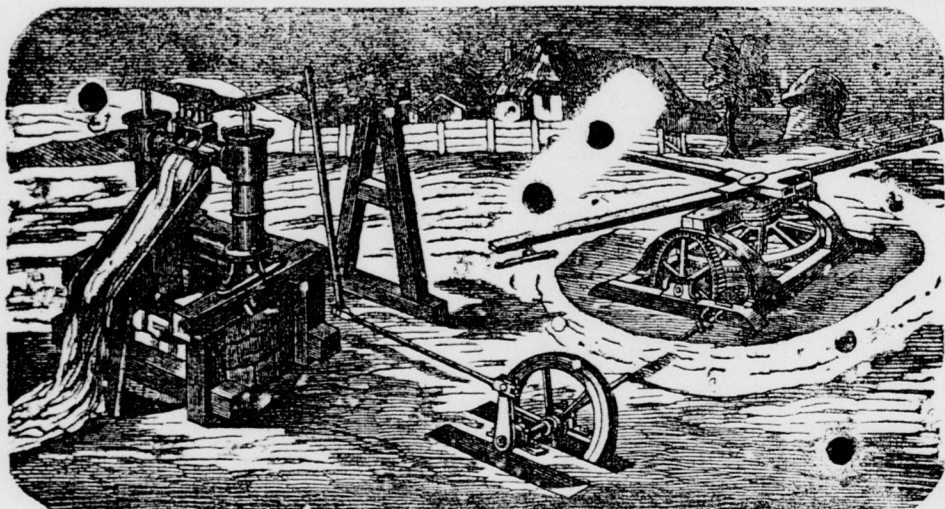
Bikszád gyógyfürdő igazgatósága.

Ajapit t a c 1888-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern
technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vizművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR